

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 288. — ŠTEV. 288.

NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 8, 1932. — ČETRTEK, 8. DECEMBRA 1932

VOLUME XL. — LETNIK XL

PREDSEDNIK NE BO PODPISAL POSTAVE ZA PIVO

PRED POSEBNIM ODBOROM SE BODO ŠEST DNI VRŠILA ZASLIŠANJA GLEDE PIVA

Zastopnik pivovarjev je rekel, da bi dobro pivo sicer ne prineslo odrešenja, v splošnem bi pa znatno izboljšalo razmere. — Če bi bilo na sodček dobrega piva pet dolarjev davka, bi imela zvezna zakladnica vsako leto skoro štiristo milijonov dolarjev novih dohodkov.

WASHINGTON, D. C., 7. decembra. — Pred zborničnim odborom, za pota in sredstva se je začelo zasliševanje glede predloge, naj bo dovoljeno dobro pivo. Zasliševanje bo trajalo šest dni.

Medtem so pa demokratje v senatu na posebni konferenci sklenili, da bodo še tekom sedanjega kratkega zasedanja zahtevali preklic prohibicije oziroma modifikacijo Volsteadove postave. Glede oblike tozadavne predloge se še niso zedinili.

Danes sta bila zaslišana pred posebnim zborničnim odsekom zastopnika zveze pivovarjev, Levi Cooke iz Washingtona in R. A. Huber iz St. Louisa.

Generalni pravdnik Mitchell je poudaril v svojem letnem poročilu, da je treba izpremembo čimprej mogoče izvesti, za slučaj, da bi bila postava omiljena.

Zastopnika pivovarjev sta izjavila: — Ako bi pivovarne produciranje toliko piva kot so ga leta 1915, in če bi vlada razpisala na vsak sodček dobrega piva pet dolarjev davka, bi imela zvezna blagajna od tega davka vsako leto tristošestdeset milijonov, devetstopeninširideset tisoč dolarjev novih dohodkov.

Poudarjala sta, da mora biti davek razmeroma nizek, da bo mogoče več piva prodati. Takoj v pričetku je izjavil načelnik odseka, Collier, naj tvori za temelj pogajanj pivo, ki bi vsebovalo dva in tri četrtnine odstotka alkohola, dočim naj bi znašal davek na sodček takega piva šest dolarjev.

Huber je rekel, da bi bilo tridestotno pivo dosti boljše, češ, da je pijača kakoršno predlaga Collier, prerodka. Tripocentno pivo bi ne bilo opojno. Za slučaj, da bi bilo pivo dovoljeno, bi potrošili pivovarjari v deželi najmanj tristo šestdeset milijonov dolarjev za izboljšanje oziroma popravilo pivovarjari. Takoj prve dni bi dobilo najmanj tristošestdeset delavcev delo.

Medtem se je iz zanesljivega vira izvedelo, da Hooverjeva administracija noče imeti nobenega opravka z demokratičnim predlogom geden dobrega piva.

Predsednik odseka Collier je povabil tajnika Millsa, naj pove svoje mnenje o predlogi, toda Mills se vabilu ni hotel odzvati.

Istotako se je izvedelo iz zanesljivega vira, da predsednik Hoover ne bo podpisal predloge glede dobrega piva, četudi bo sprejeta.

Veliko smeha je povzročil republikanski kongresnik Hull iz Illinois, ko je pripovedoval, s kakšnim veseljem so se vrgli na nekem pikniku kongresniki na štiripocentno butlegarsko pivo. Pravil je, da je na Švedskem pil štiridestotno pivo in da se ni opojil z njim.

Hull je nasprotoval Collierovi predlogi, ki zahteva tudi legalizacijo vina ter dvajset centov davka na galono.

Republikanski kongresnik Crowther iz New Yorka je vprašal, če bi legalizacija piva napravila konec butlegarstvu.

Hull je odvrnil, da bodo ljudje pili več piva in manj drugih opojnih pijač. Butlegarstva bi bilo le tedaj konec, če bi bilo dovoljeno tudi vino in žganje.

— Nikar ne mislite, — je dejal Hull, — da bo nam dobro pivo prineslo splošno odrešenje. Pivo ne bo iztrebilo butlegarjev, ne bo rešilo problema ne-

Japonska ima čedalje več nasprotnikov

BREZPOSELNI SO ODPOTOVALI

Prihodnje leto se zopet vrnejo. — Kongresnik La Guardia se poteguje za brezposelne. — Počisti je z njimi surovo ravnila.

Washington, D. C., 7. decembra. — "Armada gladnih" se je polagoma razkropila na štiri vetrove, toda komaj je zadnji oddelek zapustil Washington, je prišla zadeva pred kongres.

Niti "armada", niti kdo drugi ni pričakoval, da bi kongres ustregel njihovim zahtevam, vendar je kongresnik La Guardia iz New Yorka v kongresni zbornici protestiral proti surovemu nastopu policije proti brezposelnim, dokler so se mudili v Washingtonu.

Obiskal je njih taborišče v New York Ave., da se prepriča, ako so resnično poročila, ki jih je dobil, da se policija poslužuje vseh sredstev, da bi brezposelne izževala k nasilju.

Povedali so mu, da so policisti nadlegovali in žalili žene, da so potrgali napise s truckov in avtomobilov ter so tudi prerezali gumižev obroč na kolesih avtomobilov.

Ko so v paradi odhajali iz mesta, je La Guardia sedel v svoj avtomobil in je oddelek iz New Yorka spremljal do meje Columbia distrikta. Med paradi ni bilo nikakih izgrediv. Ko so prišli na mejo države Maryland, so zaklicali: — Prihodnje leto zopet pridemo!

CARINA NA PREMAG BO PODVOJENA

Washington, D. C., 6. dec. — Na dveh frontah se je unel boj proti uvozu nemškega, angleškega in kanadskega premoga, ki ni povzročil nobeni carini. Kongres bo pozvan, naj naloži od dveh do štirih dolarjev carine na vsako tona importiranega premoga, istočasno bo pa moral tudi generalni pravdnik Mitchell odločiti, če pod obstoječimi carinskimi pogodbami ni premog iz omenjenih treh dežel podvržen carini.

Republikanski senator Reed iz Pennsilvanije je izjavil:

— Premogovni industriji države Pennsilvanije preti pogin, če ne bo nemški, angleški in kanadski premog podvržen nikakari carini. Nad trideset tisoč ameriških premogarjev bo izgubilo delo.

zaposlenosti n tudi farmerjem ne bo toliko koristilo kot nekateri domnevajo. Korist ne bo popolna, lahko pa rečem, da bo v vseh ozirih precejšnja.

Republikanski kongresnik Bacharach iz New Jersey je vprašal Hubera: Kako velik bo kozarec piva za pet centov, če bo pet dolarjev davka na sodček?

— Presneto majhen, — je odvrnil Huber ter dostavil, da bo stala pintna steklenica piva devet centov in da trajalo najmanj dve leti, predno bo pivovarska industrija v polnem razmahu. Sodček piva, na katerem bi bilo \$7.50 davka, bi zamogli pivovarjari prodajati po petnajst dolarjev in bi imeli pri tem dobiček. Butlegerji prodajajo sodček piva po \$36. Dvajset dolarjev pri sodčku potrebujejo, ker imajo dosti večje izdatke.

ZVEZA TREH VELESIL BI JAMČILA MIR

Japonski delegat upa, da bodo Združene države, Japonska in Rusija sklenile zvezo. — Le s tem bo zagotovljen trajni mir.

Ženeva, Švica, 7. decembra. — Glavni japonski zastopnik na konferenci Lige narodov Yosuke Matsuoka upa, da bodo Združene države, Japonska in Rusija nekega dne sklenile "paciifiško pogodbo", ki bo zagotovila resnični, stalni mir na Daljnem istoku.

Matsuoka bo o tem načrtu razpravljaj z novo izvoljenim predsednikom Rooseveltom, ko se bo preko Združenih držav po končani konferenci vračal na Japonsko. Matsuoka je rekel:

— Tri resnične paciifiške države so Združene države, Rusija in Japonska. Med seboj moramo postaviti medsebojno zaupanje, zadostiti skupnim gospodarskim zadevam in nato razpršiti vse govorice o morebitni paciifiški vojni.

— Ko sem na potu v Ženevo potoval skozi Moskvo, sem se razgovajal s sovjetskimi voditelji ter sem ugotovil pot za zadovoljivo rešitev paciifiškega vprašanja. Meni je določeno, da isto storim z Mr. Rooseveltom.

— Japonska je imela dva nasprotnika: ruski in ameriški imperijalizem. Ameriški se je v zadnjih dvajsetih letih polegel, toda še vedno obstoja. Bojazn pred Rusijo se še ni zmanjšala.

— O tem ni nobenega vprašanja, da bi Japonska hotela izizigravati Rusijo proti Ameriki. Popolni sporazum z Združenimi državami je odvisen od tega, da prepričamo Amerikance, da naši cilji niso imperijalistični in da priznamo Ameriki pravico do trgovine na Daljnem istoku.

ČEHI SO ARETIRALI ŠPIJONE

Pilzen, Češka, 7. decembra. — Policija je pod obdolžbo špijonaže aretirala 17 delavcev in nižjih uradnikov, ki so bili zaposleni v škodovih tovarnah za municije.

Policija zatrjuje, da so bili aretiranci zapleteni v zaroto, da bi izdali češke vojske tajnosti ruski vladi preko Berlina. Med drugim so hoteli prodati ruski vladi načrt za nove protizračne topove.

REVOLUCIJA NA ŠPANSKEM

Razširjene so bile govorice, da je izbruhnila revolucija v Corunna. — Vojaštvo s strojnimi puškami je bilo pripravljeno.

Madrid, Španija, 7. decembra. V Madridu se je zbralo vojaštvo s strojnimi puškami, ko so se razširile govorice, da je v Corunni izbruhnila revolucija in da se tudi v Madridu pripravljajo slično gibanje.

Največ vojaštva je bilo okoli poslopij španske telefonske družbe in elektrarn.

Poročila iz Seville pravijo, da sta eksplodirali dve bombi, ne da bi bil kdo ranjen. Oblasti so sporočile, da je mogoča revolucija v Corunni.

Nepotrjena poročila pravijo, da vodi revolucijo v Corunni general Francisco Franco, starejši brat španskega najboljšega letalca majorja Ramon Franco.

Med ljudstvom vlada velika nevolja proti telefonski družbi, ker ji je vlada diktatorja De Riviera podelila monopol.

Poslanska zbornica je ustregla priporočilu ministarskega predsednika Azana, da se razveljavi monopol z Združenimi državami.

CHICAGO PLAČUJE DAVKE

Chicago, Ill., 7. decembra. — Mesto Chicago zmaguje v svojem boju proti mešanom, ki niso hoteli plačati davkov. Zadeva je končno prišla pred najvišje sodišče. Nad dve leti je bil finančni položaj mesta zelo resen.

V tem času učitelji, policisti, gasilci in drugi mestni uslužbenci po več mesecev niso dobili svojih plač.

Govorica "Chicago je bankrot" je šla po celnem svetu. Vsakdo je lahko verjel, kajti vsakdo je vedel, da se v Chicago more dogoditi vse. Ker meščani niso plačevali davkov, se je mestna blagajna posušila in so končno tudi banke ustavile mestu posojila, dokler ni rešeno vprašanje glede plačevanja davkov.

Zdaj se je položaj izpremenil. Dolga vrsta davkoplačevalcev stoji v vrsti pred davčnim uradom in plačuje davke za leto 1930. Nekateri bodo tudi plačali za leto 1931 in 1932 in mesto bo moglo zadostiti svojim obveznostim, ter znižati svoj dolg.

Mesto svojim uradnikom in učiteljem že ni plačalo tri in pol meseca.

KAPITAN PARNIKA "EUROPA" UMRL

Kapitan parnika Severno nemškega Lloydja "Europa" Nikolaj Johnsen, ki je bil star 63 let, je umrl v Bay Ridge bolnišnici v Brooklynu.

Kapitan Johnsen je zbolel na slepiču na parniku, ki je bil na potu v New York. V soboto ga je zdravnik na parniku operiral in ko je parnik prišel v New York, je bil kapitan prepeljan v bolnišnico, kjer je umrl.

ŠPANSKA JE ŽE PETA DRŽAVA, KI NASPROTUJE JAPONSKI

ŽENEVA, Švica, 7. decembra. — Španija se je pridružila štirim drugim majhnim državam, ki zahtevajo, da Liga narodov sprejme Lyttonovo poročilo in ki obsojajo japonsko postopanje v Mandžuriji, Švica pa je zopet skušala doseči sporazum.

Irska, Čehoslovaška, Švedska in Norveška so odločno zahtevale, da se od Japonske zahteva, da izpolni pogodbo Lige narodov. Zahtevale so tudi, da Liga sprejme Lyttonovo poročilo kot podlago za nadaljnja pogajanja za sporazum med Japonsko in Kitajsko.

Španski delegat Salvador de Madariaga je naznanil, da Španija sprejme Lyttonovo poročilo v dejstvih in zaključkih. Lyttonovo poročilo trdi, da Japonska v Mandžuriji ni nastopila v samoozbambi, najmanj pa v Mukdenju, kjer se je pričelo japonsko prodiranje. Po Lyttonovem poročilu naj ostane Mandžurija del Kitajske.

Madariaga je rekel, da bo Liga poginila, ako dovoli, da postane kitajska Mandžurija japonski Mančukuo. Rekel je, da je spor na Daljnem istoku boj med načelom narodne pravice in mednarodne pravice.

— Stalna, godovinska Japonska ima pravico vedeti, da se ne strinjamo s sedanjo Japonsko, — je rekel Madariaga.

Španski delegat je hvalil lepa načela Lige, ki bo napravila nesmrtno ime Woodriva Wilsona. — Svet potrebuje miru, pa ne uniform in vajakov, — je rekel. — Red — ki je pravica!

Švicarski zastopnik Motta je predlagal, da odbor devetnajstih še enkrat priporoča sporazum. Priznava, da po Lyttonovem poročilu Japonska v Mandžuriji ni nastala v samoozbambi in da ustanovitve države Mančukuo ni prišla naravnim potom. Povdarjal je, da je Japonska nastopala v nasprotju s točkama X. in XII. pogodbe Lige narodov. Ti dve točki določata pomen napada, nedotakljivosti zemlje in poravnave s pogajanjem.

Grški zastopnik Nikolaj Politis je tudi priznal, da Japonska ni nastopila postavnim potom in v samoozbambi, priporoča pa, da se spor prijateljsko poravnava.

TROCKI NE MARA LADJE

Marseilles, Francija, 7. dec. — Leon Trocki, ki se vrača na Turško, ni hotel vzeti parnika, češ, da je njegova žena preveč bolna, da bi mogla prenesti štirinajstdnevno vožnjo po morju do Istanbula.

Zaradi tega je prišla policija v veliko zadrego. Bivšega boljševiškega voditelja so poslali v hotel, pred katerega so postavili stražo ter nujno zaprosili notranjega ministra za navodila.

Trocki in njegovi spremljevalci so morali pod močno stražo naglo potovati preko Francije in so bili namenjeni odpotovati z italijanskim parnikom Campidoglio. Vsi so bili že na parniku, toda, ker je bilo še dovolj časa za odhod, jim je bilo dovoljeno, da so smeli iti na suho. Ko pa je bil enkrat Trocki na suhem, ni hotel več na parnik ter je zahteval, da se mu dovoli potovati z vlakom.

GENERAL MA JE POBEGNIL V RUSIJO

Japonci so trdili, da je padel v boju. — Zunanje ministrstvo priznava, da je živ in se nahaja v Rusiji.

Tokio, Japonska, 7. decembra. Zunanje ministrstvo je priznalo, da je kitajski general Ma Čanšan, ki je lansko leta več tednov zadrževal japonsko armado ob reki Nonni, živ in da se nahaja v Rusiji. Poleti je japonsko vojno poveljstvo naznanilo, da je bil general Ma v nekem spopadu z japonskimi vojniki ubit severno od Harbina.

Toda japonska vojska je v tej bitki najbrže ubila napačnega generala, kajti sedaj japonsko zunanje ministrstvo priznava, da se je general Ma pridružil generalu Su Ping-venu, ki je osvojil mnogo mandžurskega ozemlja. Japonska armada pa je oba generala in njuno armado pogonala čez mandžursko mejo v Rusijo.

Japonski vrhovni poveljnik v Mandžuriji general Nobuyosi Muto objavlja podrobnosti o izvanrednem kitajskem poveljniku, ki je postal vojni minister nove Mančukuo države, potem ko so ga Japonci premagali pri Tsitsiharju in se je potem, ko se je spoznal z japonskimi vojaškimi načrti, izneveril svoji vladi in začel vojno proti Japoncem. V svojem poročilu general Muto ne trdi, da je general Ma pobegnil pred Japonci, toda japonsko zunanje ministrstvo to priznava.

Poročilo generala Muto omenja, da je general Ma obiskal sovjetsko poslanstvo v Mančuli 29. novembra in je oblečen kot kitajski trgovec prošil za potni list. Ma in Su sta v nedeljo prekoračila rusko mejo.

General Ma je nameraval iti skozi kitajski Turkestan v Peiping, kjer ima svoj glavni stan. Maršal Čang Hsueh-liang, katerega so Japonci izpodrinili kot vladarja Mandurimje. Japonci zatrjujejo, da je maršal Čang z denarjem podpiral uporno vojsko v Mandžuriji.

V glavnem mestu Mančukuo države Čangčun so imeli japonski častniki važno konferenco, na kateri so razpravljali o tem, ako bi od sovjetskih oblasti zahtevali, da jim izroče generala Su in Ma. Po mednarodni postavi ruska vlada obeh generalov ne more izročiti japonski vojni oblasti, niti državi Mančukuo.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, President L. Benedik, Treas.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto vlija na Ameriko \$6.00	Za New York za celo leto \$7.00
Kanado \$6.00	Za pol leta \$3.50
Na pol leta \$3.00	Za inozemstvo za celo leto \$7.00
Za šest let \$15.00	Za pol leta \$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" lahja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.
Dopol brez podpisa in osebnosti se ne priobnejo. Denar naj se blagoviti
politijski po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se
nam tudi, predpise blagoviti uspešno, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3875

PREKLIC PROHIBICIJE

Ameriški narod se je v zadnjih letih marsičesa nave-
ličal in je marsikatero stvari do grla sit.

Predvsem je pa sit prohibicije in depresije.

Prohibicijo prenaša že dobrih dvanaest let, depresijo
pa tri leta ter z vsem sreem hrepeni, da bi bilo obojega
čimprej konec.

Toda depresija ima globlje korenine kakor prohibi-
cija ter je ni mogoče tako zlepa odpraviti.

V zvezni blagajni je velik primanjkljaj. Dosedanji
davčni viri so skoro izčrpani, treba je poiskati novih do-
hodkov. Treba je naložiti nove davščine, vsled katerih bi
narod ne bil preveč prizadet.

V zadnjih dvanajstih letih so plačali Amerikanci na
tisoče milijonov dolarjev butlegarjem. Če bi bili samo z
vodo zadovoljni, bi tega seveda ne storili. Toda sama voda
jim vedno ne prija, še manj so pa s prohibicijo zadovoljni.

Po dolgem obotavljanju je prišel ameriški narod do
sklepa: — Zakaj bogatiti butlegarje in piti za drag denar
ničvredno pijačo, ko bi bila vendar desti bolj enostavno,
če bi imela zvezna vlada od prodaje dobre pijače prime-
ren dobiček?

Dolgo je trajalo, predno je prišel ameriški narod do
tega zaključka. Celih dvanaest let. Pri zadnjih volitvah je
pa vendarle spregovoril odločilno besedo, da mu namreč
prohibicijska hinavščina preseda.

Kandidatje, ki so se zavzemali za "sveto suhaško
stvar", so bili vsepovsod poraženi z ogromno večino gla-
sov.

Navzlic temu je pa v poslanski zbornici še vedno to-
liko suhačev, da ni prodrli bodoči podpredsednik Garner s
svojim predlogom, da je treba osemnajsti amandment pre-
klicati.

V poslanski zbornici odločuje dvetretinska večina.

Mokrači, ki so podpirali Garnerjev predlog, so močni,
toda večina šestih nasprotnikov jim je onemogočila zmago.

Pri ponedeljskem glasovanju v poslanski zbornici so
še zmagali nasprotniki prohibicije. Celih dvanaest let so
se opajali z zmagami, toda v ponedeljek so izvojevali svo-
jo zadnjo, kilavo zmago.

V prihodnjem kongresu bodo imeli demokratje veči-
no, in prihodnji kongres bo napravil konec največjemu in
najbolj pogubonosnemu komedijanstvu, kar ga pozna zgo-
dovina modernega sveta.

KDO JE HITLER?

Razni nedeljski londonki in
drugi listi objavljajo analizo lon-
donskega univerzitetnega profes-
orja Harolda Laskeya o voditel-
ju nemškega narodno-socialistič-
nega pokreta Adolfu Hitlerju. Iz
teh zanimivih poročil posnema-
mo:

Mislím, pravi prof. Laskey, da
je Hitlerjev pokret že dosegel svoj
vrhunec in da je v pojemanju.
Možno, toda malo verjetno je, da
bo ta pokret še dalj časa ohranil
vsaj na zunanjo svojo formalno
moč, ki jo je pokazal pred par
mesece. Hitler ali kdo drugi iz-
med njegovih pristavev lahko pri-
me vlado, toda v tem primeru se
bodo morali narodni socialisti
kaj hitro podrediti drugim de-
sicarskim strankam in bodo po-
polnoma izgubili socialistični del
svojega programa.

Če pa bi hitlerjevci s silo po-
skušali priti do oblasti, potem jim
bo to preprečila vojska in gene-
ralna stavka socialističnih in ko-
munističnih delavcev. Čas, ko so
hitlerjevci predstavljali nevar-
nost, je že minil. Hitler sam ni-
kdar ni mnogo pomenil in je bil
svojim pristavem le nekaj simbol.
Tega bivešga nižjega avstrijske-
ga oficirja so vzdrževali oni, ki
so ga izkoriščali v svoje namene.
Hitler je igra pri tem vlogo dru-
gorazrednega glumca. Nikdar ni
imel izdelanega idejnega progra-
ma. Vzel je nekaj od socializma,
primesal cenene napade na žide
in vse skupaj zabelil s patriotič-
nimi frazami. Pravega programa,
prave politike sploh nima. Niti
se mu ne more priznati talenta
za vodstvo akcije. Hitler je deo-
la običajna kreature sodobne at-
mosfere in proizvod dogodkov sa-
mih. Ljudje, ki so stali za njim,
Rosenberg in Strasser ter velein-
dustriji, so mu določali, kako
naj pleše in on jih jih moral po-
slušati. Prišli so nato, da je Hit-
ler povsem slučajno odkril frazo,
ki mu je odprla srca nemškega
ljudstva in oni so ga hitro priteg-
nili, hoteč potom njega priti do
oblasti.

Uspeh Hitlerja je docela raz-
umljiv. Hudo poražena Nemčija,
s katero se je po vojni postopalo
precej trdo, osiromašena, pre-
plavljena z brezposelnimi, besna
zaradi ponižanja, razočarana in na
znotraj sprta, je bila lahka plen
pustolovca. Niti ena povojna vla-
da v Nemčiji ni znala reorganizir-
ati nemškega naroda. Nobena
stranka razen komunistov ni imela
določnega programa. Samo za-
radi tega je uspel hitlerizem. Bil
je nacionalen in socialen ob-
nem. Laskal je nacionalizmom,
ki žele revanžo, obenem pa tudi
brezposelnim in siromašnim, ki so
sovražili bogataše in vojne spe-
kulante. Laskal pa je tudi mladi-
ni, ker je pridigal borbo. Simpa-
tičen je bil tudi vsem nasprotni-
kom židov. Industriji so videli v
Hitlerjevem pokretu možnost uni-
čenja socialne demokracije. Monar-
histi so bili za Hitlerja, ker
so računali s tem da bo, ko bo pri-
šel na oblast, izpolnil tudi njho-
ve želje.

Toda vse to, kar je delal Hit-
ler dosedaj, je bilo samo poza za
one, ki so stali za njim. Njegove
izjave, njegovi govori, njegove
ljute grožnje, vse to ne razkriva
moža širokega obzorja. Vse izle-
da kot naučena lekcija človeka,
ki ga poučujejo, kako bi v nem-

BLAZNIKOVE Pratike

za leto 1933

Kdor jo hoče imeti, naj
nam piše.

Cena 20c

s poštino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

ški uniformi izgledal novi Musso-
lini.

Hitler sam si morda domišlju-
je, da je nekaj več kakor samo
igračka v rokah drugih. Morda
si celo domišlja, da ga je dolo-
čila usoda za nekaj velikega. Toda
Hitler niti ne pozna politične
strategije, kakor tudi nima prav-
nikakega filozofskega svetovnega
naziranja. Od vseh se da izgra-
vati. Najprej ga je izigral pred-
sednik Hindenburg, nato general
Schleicher, nazadnje pa vsi sku-
paj. Hitler mrzi weimarsko usta-
vo, nima pa korajžje, da bi jo po-
rušil. Živi od sile, boji se naslo-
niti se na njo, da bi dosegel svo-
je cilje. Ker nima življenjske fi-
lozofije, kakor tudi nobene sme-
ri v svoji akciji, si tudi ne upa
niti poizkusiti, da bi izvršil svo-
je grožnje.

Hitlerizem je hotel izvršiti re-
volucijo, a pozabil je pri tem na
Marxov izrek, da morajo biti re-
volucionarji ofenzivni. Hitler se
je pripravil na revolucijo, toda
že pred Hindenburgom je oma-
gal. Izkazal se je za čenega za-
rotnika, ne pa za revolucionar-
ca, kot kreature okoliščin, ne pa
kot tvorec usode.

V revolucionarni atmosferi je
mogoče vse in to tudi pojasnjuje
vso pojavo Hitlerja. Hitler je po-
doben kitajskim vojskovodjam,
ki se s svojim generalštabom dogo-
vori, da ne bodo šli v vojno, mar-
več da se bodo raje sporazumeli
s sovražnikom. Hitler je izrekel
ljute in grozeče besede Nemčiji,
ki je bila pripravljena poslušati.
Prepričal je milijone, da je roje-
ni voditelj. Ko pa je zbral vojs-
ko, bi bila logična posledica, da
bi bil on na čelu te vojske kora-
kal v Berlin. Toda izkazalo se je,
da vodijo vsa njegova pota v ge-
neralštab hitlerjevcev v Mün-
chen.

Izključujoč nepredvidne do-
godke, smatra profesor Laskey za
verjetno da bo Hitler končal svo-
je življenje kot starček v kaki
bavarski vasi, kjer bo svojim pri-
jateljem pripovedoval zgodbo,
kako je skoroda postal vodja
Nemčije. Užival bo v svojih spo-
minih in pušil svojo pipo tobaka,
njegovi poslušalci pa bodo sko-
mizgali z rameni, ko bodo stotič
poslušali njegovo pripovedko...

Iz Slovenije.

Umor zaradi starega sovraštva.

Obmejno ljudstvo je močno raz-
buril žalostni dogodek, ki se je
primeril na italijansko-jugoslo-
vanski meji v hribovju Javorniku.
Žrtve umora je postal vojak gra-
ničar pri izvrševanju svojega tež-
kega poklica.

Na vrhu Lačniku ki je oddaljen
od prvega naselja dobro uro ho-
da, stoji grafičarska stražnica, v
kateri prebivajo oddelki vojakov
pogranične trupe, ki stražijo dr-
žavno mejo. Med njimi je služil
kadrovski rok Vasiljko Novko-
vič, doma iz Leskovca v Srbiji,
poročen in oče enega otroka. Bil
je pri tovariših jako priljubljen
in znan kot izvrsten družabnik.
Le z Jankom Cernikom, ki je do-
ma iz Varazdina, in je istotako
služil kadrovski rok v sosednji
granični stanici na vrhu Stanov-
nika, ki je nekako 6 km oddaljen
od vasi Otoka, ta si bila močno
nasprotna še iz leta 1930, ko sta
nekje v Srbiji skupno delala v
rudniku. Že tam se je Cernik za-
klel, da bo umoril svojega tova-
riša. Ker pa je kmalu nato Va-
siljko odšel drugam za delom, ga
je Cernik popolnoma zgrešil. Ven-
dar se mu sovraštvo do njega ni
prav nič ohladilo.

V soboto, 26. novembra, ob
10.30 je prišel Cernik na svojem
službenem obhodu na Lačnik. Ve-
del je, da je tam njegov smrtni
sovražnik in odločil se je za umor.
Usoda je pač hotela, da se je Nov-
kovič baš odpravil na ogledovati
mejo. Ko je bil oddaljen dobrih
10 korakov od stražnice, ga je za-
gledal Cernik, ki je takoj snel pu-
ško z ramena, nameril na Vasilj-
ka Novkoviča in sprožil iz nepo-
sredne bližine. Kroglja je ranila
pljuča, žilo odvodnico, šla pod sr-
cem in je nekje na hrbtu izstopila.
Po par korakih se je Vasiljko
že opotekel, in nato izdihnil. Ko
so ostali grafičarji, ki so se mu-
dili v stražnici, čuli strel, so tukaj
vsi pritekli na kraj dogodka, kjer
se jim je nudil strašen prizor. Ves
v krvi je ležal Novkovič mrtve
na tleh, kri je še nadalje bruhala
iz rane.

Razkačenega Cernika so razoro-
žili, ga vklebili ter zaprli v stra-
žnico, kamor so tudi prenesli m-
rtega Novkoviča. Takoj nato je
bilo obveščeno orožništvo v Gra-
hovem in podporočnik iz Podgo-
re. Po ogledu trupla so o žalost-
nem dogodku brzojavno obvestili
starše, Vasiljkovo ženo in pristoi-
no vojaško poveljstvo.

Naslednji dan so prenesli na no-
silnicah mrliča v mrtvašnico na
Škrilju, kjer se je izvršila obdu-
kcija, ki je ugotovila, da bi bila tu-
di takojšnja pomoč brezuspešna.
V ponedeljek, dopoldne so nasre-
nega grafičarja pokopali na po-
kopališču v Škriljah. Morilec pa
so odgnali ukenjenega v Zagreb,
kjer se bo odigralo zadnje de-
janje tragedije.

Drevo-ga je ubilo.

25. novembra dopoldne je po-
diral 55-letni gozdni delavec Vin-
ko Hribnik iz Braslovč v nekem
gozdu pri Vranskem smrekova
drevesa. Pri tem je zgrmelo pod-
sekano drevo, na Hribniku in
ga je zadelo s tako silo na glavo,
da mu je počila lobanja. Hribni-
ka so prepeljali v celjsko bol-
ni, kjer pa je že zvečer podlegel
težkim poškodbam.

Velik požar v Brstjah.

Na doslej nepojasnjen način je
nastal ogenj v stanovanjskem
poslopju posestnika Antona Bez-
jaka v Brstjah. Poslopje je stalo
na travniku bolj na samem. Pod
eno streho je bilo tudi gospodar-
sko poslopje, obstoječe iz hleva
in skednja. Ogenj je nastal blizu
polnoči, ko je vsa družina s štiri-
mi otroki trdno spala in so jih
moral sešle sosedje prebuditi, da
so si rešili golo življenje. Plamen
je zajel vso streho, ki je bila z o-
peko krita ter uničil poslopje do
tal. Ostalo je le golo zidovje.

Zgorela je tudi vsa krma in
drugi poljski pridečki. Na pomoč
so prihiteli pujski gasilci z mo-
torno brizgalko, s katero so črpa-
li vodo iz potoka Rogoznice. Tu-
di gasilci iz Spuhlje so pomagali
ogrenj omejevati. Škoda znaša o-
koli 50.000 Din, dočim je bila hi-
ša zavarovana le za 20.000 Din.

Stiskalnica je zgorela.

Iz Poljčan poročajo: Te dni je
ponoči nastal požar v Jasterniku
pri Stantenbergu. Zgorela je do-
tal majhna zgradba s stiskalnico
posestnika in župana Jožefa Dre-
va iz Kočne. Razen lepe stiskalni-
ce je zgorelo tudi vse drugo, kar
je bilo v zgradbi: vinogradni-
sko orodje, škroplilnica, kadi in
drugo ter znaša po sodbi oškodov-
anica škoda 20.000. Zgradba je
bila lesena in krita z opeko. Plame-
n jo je objel tako naglo, da ni
bilo mogoče v temni noči ničesar
rešiti. Oškodovani Dreva je mne-
nja, da mu je zgradbico zažgal
kdo iz maščevalnosti. Govori pa
se tudi, da so hodili vanjo ponoči
neznani fantje kostanj peč in da
je ogenj nastal iz ne previdnosti.
Zgradbica je bila zavarovana za
10.000 Din.

So ga iztaknili.

Že znani navihaneč, 37-letni
Lojze Logar, je pred dnevi popi-
val v družbi nekaj veselih ljudi
v kavami na Sv. Petra cesti. Na-
enkrat pa se je dvignil in odšel z
200 Din, ki jih je malo prej iz-
maknil iz žepa Lojzetu M. Nasled-
nji dan je Logar ukradel lepo tem-
no modro suknjo ki jo je bil na-
šel v predsobi zavarovalnice Fe-
niksa. Z novo suknjo je nato po-
stopal po mestu, kjer ga je neke-
ga dopoldne srečal okradenec, u-
radnik zavarovalnice Č., in ga iz-
ročil policiji.

Peter Zgaga

In Plainfielda sem dobil karto,
na kateri je kar mrgolelo podpi-
sov. Sami moji prijatelji.

Pravijo, da so se v nedeljo iz-
borno zabavali ter da je škoda,
ker me ni bilo poleg.

Zdi se mi, da so me lahko po-
grešili, in je bolje, da me ni bilo,
kajti v veseli družbi sem običaj-
no dolgočasen in pust.

Čemu bi jim s svojo kilavo nav-
zočnostjo pridil veselje?

Toda, kot sem bil objavljen 22.
februarja, prišel bom v Plainfield,
in še siti me boste.

Če ne prej, me boste videli na
ohetih Johnove heere. Prišel
bom, magari ob bergljah, če bom
povabljen oli ne.

Ambulanco boste pa tudi pre-
skrbeli, kaj ne, da jo boste, če
bom omagal od samih dobrot.

Najbolje je, če se človek že vna-
prej zasigura.

Tega ne pišem ter ne govorim
tjavendan.

Samo enkrat sem bil med gosto-
ljubnimi rojaki v Plainfieldu, in
kdor je bil enkrat med njimi, ve,
kaj se to prati.

Te dni sem čital, da so imeli na
Španskem banket, pri katerem je
bilo nad šeststisoč gostov. Za vse
je bilo dovolj jedi in pijače. Go-
vovorov pa toliko, da ho ljudi kar
slabosti navdajale.

Vse se je vršilo v redu in po
predpisih. Edinole izgnanemu
španskemu kralju se je nekoliko
kolecalo.

V Karlovih Varih na Češkem,
kjer je že nekaj mesecev, je tre-
ba plačati, dočim je živel na Špan-
skem dolga desetletja popolnoma
zastonj.

Vsak sedmi zakon v Chicogu
se konča z ločitvijo. Ostalih šest
najbrž z — vdovstvom.

Prerokovali so, da bodo okoli 1.
2000 pošle vse zaloge benecina na
svetu. Škode ne bo velike! Do te-
daj bo že tako toliko avtomobi-
lov, da se ne bodo mogli več pre-
mikati.

Američan je vprašal Angleža:
— Zakaj praznujete ameriški
narodni praznik, saj vendar ni-
ste Američan?

— Prav zato, — je odgovoril
Anglež.

Učenjak, ki je priporočil, naj
poslušamo vedno obe strani, je
živel od iznajdbe gramofonskih
plošč.

Deklice se začnejo prej ueti
govora kot dečki. Saj imajo tudi
več povedati...

Neki pisatelj je nedavno izja-
vil, da ne razume, zakaj bi mož
po ločitvi ne bil prav tako vlju-
den z ženo. Morda bi celo ne ško-
dilo, če bi bil vljuden še pred lo-
čitvijo.

Bog je Adama najbrž zato prej
ustvaril nego Evo, da je mogel re-
vež že vsaj nekaj časa govoriti.
Ko je bila Eva ustvarjena, mu
je izvela besedo in mu jo jemlje
do današnjega dne.

Že dolga desetletja so dokazo-
vali amerškemu narodu, da je čr-
no belo.

Pred dvajsetimi leti so ga ta-
ko premamili, da je res verjel, da
je črno belo.

Tedaj mu je bila vsiljena pro-
hibicija.

Ameriški narod je pa kaj kma-
lu začel uvidevati, da je črno čr-
no ne pa belo.

8. novembra letošnjega leta je
jasno in razločno povedal, da čr-
no ni belo, pač pa črno.

V ponedeljek se je vršilo v
Washingtonu glasovanje glede
tega kočljivega predmeta.

In glej, čudo božje!

Ohi, ki jih je pošal narod v
Washington, da izražajo njegovo
mnenje in njegovo voljo, se niso
sramovali povedati svetu veliko
laž, da črno ni črno, pač pa belo.

Glasovali so proti odpravi pro-
hibicije.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANE- SLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA- STOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
1000	\$ 3.50	100	\$ 5.70
500	\$ 5.00	500	\$ 11.20
400	\$ 6.75	300	\$ 19.40
300	\$ 8.25	400	\$ 21.75
200	\$ 14.25	500	\$ 26.75
100	\$ 19.00	1000	\$ 32.50

Za vsa plačila velja znesek nap. agencij navedeno, bodi v dinarjih ali
tudi v dolarjih, če bo to bolj poje.

PLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH	
250	\$ 10.00
500	\$ 19.00
1000	\$ 32.50
2000	\$ 65.00
3000	\$ 97.50
4000	\$ 130.00
5000	\$ 162.50

Priloge dobijo v starem kraju plačilo v dolarjih.
Največ znesek izvršujemo po CABLE LETTER in po pošti št.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
(FRANK BAKER)

Mali Oglasi imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Ste namenjeni v Evropo?

Kdorkoli želi potovati letos v
domovino, za stalno, ali le na
začasni obisk svojcev, naj vse-
kakor piše po naša navodila
za potovanje in prepričal se
bo, da bo za mal denar udobno
in hitro potoval. Pošljemo jih
vskomur brezplačno.

METROPOLITAN
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

SLIVOVKA

Gornjesavinjska zgodba.

Kakor zakleti grad je divna vas Solčava vsa dolgo zimo. Po več dni komaj diha odrezana od vsega sveta med snežnimi zameti in sanja o kratkem poletju. Malo je živ, pa še tiste so komaj za zelnik velike. Kakor oves v staji se tišino nisko liže druga druge. Najponižnejša med njimi je Dajčmanov hotel. S slamo je krit. Okna, da gre komaj glavna skozi. Ko so postavili nasprotni smičen ponosen Herletov hotel, je dejal Dajčman: — Tudi pri nas bo hotel, — in obesil svoj nov napis. Na neustruženo desko je zapisal z oglatimi črkami "HOTEL PRI KRČMI". Smejali so se turisti in drugi za drugim vstopili pod njegovo gostoljubno streho. Lepo je tabernal nekaj časa Dajčman in radosten gladil mešiček srebrnikov, ki se je redil kakor polh v do-bri jeseni. Že je hodil oštr v rok-kami v žepu pred hišo in preudar-jal kdaj bo lahko dal novo oble-ko svoji rodni hiši. Tedaj človek obrača, nekdo drug pa obrne. Ne-kega dne je stopil v hotel finan-car in očno vprašal gospodarja: — Kaj imate hotelsko pravico? Dajčman je pokazal na očrnelo osebno pravico na steni in se odre-zal: — Tam čitajte! Nanosnik si je nateknil zelence in z muko razbral iz zakajeneza pisnjo, da daje okrajno glav-arstvo Matevžu Dajčmanu pravico za točenje vseh pijač vključno vo-de. Pa je zmajal zelence s ščetina-sto glavo: — To ni hotelska pravica! Na-maniti vas moram. Opominjam vas pa, da takoj odstranite neupravi-čeni napis s hiše, da se izognete na-daljšim kršitvam zakona. — Saj do večera počakajte, go-spod gonciar, da se mi ljudje ne bodo smejali. Bom rekel potem vsaj lahko, da mi je neki zavistnež u-kradel dragoceni napis, — je mlo-prosil oštr. — Kaj pa vi mislite! — je nar-šil obrvi in namršil ruse zelence. — Takoj odstranite napis, sicer se vam bo uradoma snelo. Dajčman se je vdal in prislonil kratko lestvico k steni. Uradni or-gan ga je dobitno opiral, ko je legel nanjo. Kakor da je pričelo biti plat zvona, je naenkrat odzve-la vsa vas in se smejala oštrjevemu porazu. Ta neljubi dogodek in 20 kron globe, ki mu jo je naložilo glav-arstvo, sta vžgala v sicer po-blevsem Dajčmanovem srcu željo po osveti.

Znan je pa bil Dajčman po vsej flosarski deželi kot velik šaljivec in potegavt. Kdor bi zbral šop nje-govih najslabših, bi ga prav lahko čredil z našimi mrtlini humoristi. Takšen umetnik je bil Matevž Dajč-man, oštr, posretnik in cerkovnik v širni Solčavi. Dolgo je čakal sladkega dneva o-svete. Na Miklavžovo tega in tega leta je ves dan deževalo in snežilo, kakor se je pač veter obračal. Sam je sedel Dajčman v svoji mračni krčmi in zdehaje motril brozgo na cesti. Tedaj pa je ugledal na vaskih ulicah dva zelence, ki sta prav p-časi gazila brozgo in tiščala glavi v zaviluhne cvratnike. — Za Mi-klavža bi ju potegnil. Samo če se oglasita! — je opazoval oštr smer njihov korakov. Res, krenila sta proti hiši. — Mica, Ti jima postreži! — je zaklical ženi v drugo sobo, sam pa se je podrl z levega glavo in se globoko zamislil. Hrupno sta otresala sneg z obut-ve in obleke v veži zelence. — Dober dan! — sta pozdravi-la vstopivša in naročila vsak šlice slivovke. Medtem ko je nalivala žena kzarčka, je ogovoril starejši zamisljenega gospodarja: — No, kaj pa ti Dajčman, ti je piška er-rika? Brž se nama nekaj zlaži! Se pogledal ju ni oštr, ko je za-godel kakor sam zase: — Se mi res ljubi, ko mi račija v glavi kakor v kovačnici. Zvrnila sta zelence ognjeno pi-jačo sunkovito v grlo, kar se je na-kremžil starejši zelence: — Spirit tečič, Dajčman, ne pa slivovko! — Kar dobim. Jože žge seveda boljšeja, — je planil z naglo besed-o oštr. Kakor zvesta psa na živžig sta zastrigla oba zelence lkratu z u-šesi pri tej besedi in jo popadla: — Kateri Jože? Oštr je vzemirjeno zamahnil z desnico in hlastil: — Noheden! — Gospod Dajčman, le z besedo na dan! — je vlekčel starejši ze-lence svoj zapisknik iz torbe. — Nič nama ne prikrivajte, sicer — — Ne boš ti čudna gospoda, saj jaz ničesar ne vem. Kar tako sem blekul, — se je izmotaval oštr. — Na dan z besedo! Zadnjikrat vam rečem, sicer bom prisiljen vas javiti oblastu, — je postajal ze-lence vedno bolj uraden. — Pa, koga drugega vprašajte, saj ve vsa dolina kdo žge slivovko vsako noč. — Kaj vsako noč? — sta planili kakor z žrjavice uradni oseb. — Kar ven z žilovcem! Ves v zadregi je oštr menceal še nekaj časa, potem pa je stopil k starejšemu zelencu in mu šepnil za-umno nekaj v rhu. — A-a-a, — je zazijal zelence in ukazal tovarišu: — Pojdiva! Mrak je že legel na decembrski popoldan, ko sta nastopila zelence dolgo pot. Dajčman ju je še spre-mil na prag in tarna! — Jey, jey! Ta nesrečni moj je-zik. Ko je lagal, ni bilo prav, se-daj pa je resnice povedal, pa je spet narobe. Ko sta legala z ženko v gorki so-bi k počitku, pa le ni dal možu jezic miru, da si je pomel roke: — Pa sem ju spjelal. — Koga? — je vprašala žena.

— Zelence. Skoraj snilita se mi če pomislim, da sta morala v tem vremenu dve uri v hrib... — je skoraj zaustoval z njima oštr, dokler ni sladko zaspal. Vsa pr-močna sta potrkala po dvehurni naporni poti zelence na okno samotne kmetije. — Parklj! — so zavrečali otroci in je tisti hip ugasnila luč.

Dolgo sta zelence klicala in trka-la, da jim je naposled vendarle od-prl gospodar, ki se je zavzel, ko je videl uradna gosta: — V takšnem vremenu hodita gospoda tod okoli. Stopita noter na kozarec slivovke.

— Hvala! — sta odklonila vsa upelhana zelence pokrepčilo. — Uradna zadeva naju je povedla v tej pozni uri k vam. — Uradna zadeva? Kaj bi neki bilo? — je pomislil gospodar. — Boste kralu zvedeli, — se je škodoželjno nasmehnul starejši ze-lence in ukazal: — Hišno preiska-vo bova opravila. Prižgite leščer-bo in nama svetite.

Gospodar je zmajeval z glavo, ta-da ukaz je le ukaz. Prižgal je le-ščerbo in zelence sta šla na delo. Dolge ure sta rabila preden sta pretaknila vse kote in svisti. Pol-noč je že minila, ko so se vrnil brez uspeha in ukaz. Tedaj pa je gos-podar odločno zahteval pojasnila: — Čemu se je vršila hišna preiska-va? — Naznanjeni ste bili, da vse noči žgete slivovko, — je pojasnil ozvoljeni vodnik.

Gospodar je bušil v neugnan smeh, da je moral sesti na stol. Za-čudena sta ga gledala zelence. Ko je popad sinesha spet popustil je vprašal gospodar: — Kdo vam je pa natvezil to laž? — in si brisal solzne oči. — Sami smo in vam lahko zau-pam. Dajčman mi je rekel, da vi vsako noč žgete slivovko, — je re-kel bolj tiho vodnik.

Znova je popadel silen smeh go-spodarja, ki je polagoma prešel tu-di na oba zelence. Naposled je pa odkril gospodar zagonetko: — Dajčman vaju je spjelal. — Staro hišno ime nosi moj dom: Pri Slivocu, moja žena je pa Slivov-ka. Kadar je potrebna, jo res na-žgem, da bi jo pa vsako noč pre-tepaj, pa laže Dajčman.

Ko sta se založila slanine in prave slivovke, sta jo mahnila jezna zelence domov. Kako so orali z Dajčmanom, pa ne pove ta zgodba.

Janko Kuč.

SPILJONAŽA V ŠKODOVIH TOVARNAH

Plzenj, Čehoslovaška, 4. decem-br. — V tukajšnjih Škodovih to-varnah za topove in municije so aretirali sedemnajst delavcev in uradnikov, ki so izdajali skrivno-sti različni tujim državam, pred-vsem Nemčiji in Sovjetski Uniji. Med različni načrti pogošajo načrt za nov top, s katerim bi se dala baje uspešno odbijati napa-di iz zraka.

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA Angleško-slovensko Berilo

(ENGLISH-SLOVENE READER)

Brezno ime

\$2.—

Naročite ga pri

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

110 West 11th Street

New York City

ZGODBE ŽENSKA VSTAŠA

Beogradska "Politika" priuča zgodbo srbskega dekleta Rize Radović, ki se je med svetovno vojno udeležila vstaje proti Avstrijeem in Bolgarom, kateri so bili zasedli Srbijo. Zastopnik "Po-litike" jo je obiskal v zavodu za pohabljenе otroke v Subotici, kjer je sedaj nastanjena kot kro-jaski nadzorik. Nosi se po mo-ško in tudi govori kakor možak. Njena zgodba je ta-le:

Rojena je bila leta 1899 v Top-lici, vas Prekupice pri Prokuplju. Krstno ime ji je bilo Riza. Do 16. leta je morala trdo delati na polju. Ko so leta 1915 Bolgari za-sedli vse kraje, je več bolgarskih vojakov vdrla v njihovo hišo ter so pobili očeta in mater. Ker ji je že brat prejšnje leto padel pri Belgradu, je ostala sama s svojo 12-letno sestro. Tudi njo so pri-hodnje leto napadli na cesti Bol-gari in jo prepehali za žive in m-rtve, tako da je ležala dva tedna. Medtem je sklenila pobegniti v gore ter se iz maščevanja do mo-ričev svoje družine in do mučite-ljev pridružiti vstajem. Decem-bra meseca leta 1916 je, oborože-na s puško pokojnega očeta, v burji in snežnem metehu zapu-stila rodni krov in se napotila proti planinam. Pri vasi Petreša je zagledala dva avstrijska voja-ka, ki sta ji prihajala nasproti. Skočila je za drevo ter se skrila. Vojaka sta šla mimo nje in je ni-sta opazila. Pač pa sta kmalu v snegu zapazila svedoča gaz. Začela so iskati. Dogodek sama po-pisuje govoreč kakor moški ta-ko-le:

Tedaj sem pomeril in dva-krat ustrelil. Imel sem srečo, ker sta oba padla. Prepričal sem se, da sta mrtva. Enemu sem slekel plašč, ga oblekel sam in se potem skril globlje v gozd, kjer sem na-šel dobro skrivališče. Medlo je, da je kar zaspalo oči. Čez nekaj časa sem krenil dalje. V vasi sem izvedel, da je v bližini vojvoda Kosta Vojnovič s svojo komitsko četo. Našel sem jih srečno. V ta-boru je bil s komiti tudi nek pop Mita, ki mi je dal ime Stojan. Od tega časa dalje nisem bila več ženska Riza, ampak moški Sto-jan, kakor se tudi danes še ime-njem.

Poslej je živela skupaj s četni-ki, ki pa niso slutili, da je ona ženska. Z njimi je hodila po pla-ninah, gazila po globokem snegu, prežebavala, večkrat stradala in borila. Prva večja bitka, v kateri je sodelovala, je bila bitka pri Blaci v Jankovi klisuri. Tedaj je napravila četaški izpit. Vojvoda jo je zaradi njenega junaštva ce-nil kakor enega najhrabrejših svojih četnikov.

Meseca marca 1917 se je ude-ležila znane toplanske vstaje. Vsta-ši so se sicer hrabro borili, a so podlegli ker so bile avstrijske in bolgarske čete tehnično boljše oborožene. Vendar v vseh teh bojih ni bila ranjena. Ko je bila topliška vstaja za-dušena, je vojvoda Kosta Pečane na Jurjevo sklical vse vstaje na planino Vidovaco. Prišla je tudi Riza Radović. Vojvoda jo je pregovarjal, naj se ona tega pohoda ne udeleži, ker bo to naj-težji del bojevanja. Hotel je na-mreč prekoračiti s četniki bolgar-sko mejo in zamesti boj na Bol-garsko. Riza pa se ni dala opla-šiti. Vojvoda Pečane je izbral izmed prijavljenih četnikov 300 ljudi in se napotil proti Ristovu. Sama po moško pripoveduje svo-je sledeče zgodbe tako-le:

— Ko smo spustili v zrak želez-niški most pri Ristovu, smo se napotili proti Bosilgradu. Ko smo naskočili vas, je prebivalstvo

z vojaštvom vred pobegnilo na vse strani. Od tu nismo šli daleč, ker smo zgrešili pot in smo se morali vrniti. Ko smo se vračali, nas je pod planino Kukavico iz-dal neki kmet, vsled česar nas je nenadno napadla četa Bolgarov. V tem boju sem bil ranjen v nogo z dum-dum kroglo. Vojvoda je bil blizu, pa je videl, da sem ran-jen. Posrečilo se nam je prebiti se skozi bolgarske vrste. Tudi jaz sem se boril z drugimi, čeprav sem bil ranjen. Ko smo našli Bol-garom, so me na vojvodovo željo hudo ranjenega posadili na njego-vega konja in smo šli naprej. Rane na nogi mi niso mogli obveza-ti, ker se nam je mudilo v varnej-še kraje. Strašno me je začelo boleti, da nazadnje nisem mogel več sedeti na konju. Tedaj je voj-voda naročil štirim četnikom, naj me nosijo. Vsled tega smo ved-no bolj zaostajali za drugimi, ki so se nam izgubili izpred oči. Vsak trenutek smo se bali, da na-nenadno ne napadejo Bolgari. Strašno žejno sem tipel, ker nismo imeli vode. Pri nekem potoku, ko sem se napil vode, sem rekel svo-jim spremljevalcem, naj me pu-ste tam, sami pa naj gredo za voj-vodo ter mu reko, da sem umrl. Komaj sem jih pregovoril. Tako sem ostal sam v gozdu, v dolini ob potoku.

Sedaj se pričinja najhujši del njenega pripovedovanja o mukah in trpljenju. Brez moči je ležala v gozdu, sama, ranjena, s strašni-mi bolečinami. Nad seboj je vi-dela le nebo, okrog sebe pa ne-prodirno šumo, pomoči pa od ni-koder. Tako je minilo osem dni te-ga groznega umiranja v grobni gozdni tišini. Od žejne se ji je gr-lo kar izsušilo, rana na nogi pa se je začela gnajiti. Šele devete-ga dne so jo našli bolgarski vo-paki. Ker pa so mislili, da se po-tajuje, so jo breali, zbadali z ba-joneti in bi jo bili tudi ubili, ko bi je ne bil rešil bolgarski nared-nik. Prenesli so jo v vas Čuklje-nik. Od tod pa so jo čez dva dni z vozom prepeljali v bolnišnico v Leskovec. Pa tudi tu so z njo gr-do ravnali. Tu so ji tudi odreza-li levo nogo do kolena. Čez tri mesce in pol, četudi se ni bila o-zdravljena, so jo izpustili iz bol-nišnice ter jo prepeljali v ječo. Sama se čudi, kako je tako bolna mogla izdržati še ječo. Nato pa je prišla osvoboditev. Prenesli so jo iz ječe v bolnišnico v Niš, kjer je ležala šest mesecev. Tu je bilo le-po. Popolnoma se je pozdravila. Ko je zapustila bolnišnico, so jo poslali v Belgrad, kjer so ji na-pravili umetno nogo. Od tu so jo poslali v invalidski zavod v Zem-mun, kjer se je izučila krojaštva. Od leta 1928 služi v Subotici za nadzornika v zavodu za pohablje-ne otroke. Živi sama zase brez znaneev. Te dni je dobila pismo od vojvode Koste Pečane, naj mu popiše zgodbo svojega trplje-nja, da jo bo ponatisnil v drugi knjigi o topliški vstaji.

Bivša Riza — sedaj Stojan Radović, kakor se sama imenuje, kadi cigarete in nosi moško oble-ko srbskih seljakov.

POJASNILO ŽAGONETNEGA ZLOČINA

Berlinski kriminalni policiji se je posrečilo pojasniti žagoneten zločin. Pred dnevi so našli na tir-nicah predmestne železnice v Berlinu 6-letno Rožo Marijo Bod-din. Otrok je imel udrt lobanjo. Vso noč so čez deklico dirjali vlaki, ki pa je niso usmrtili, a-

Nesreča ne počiva!

Tudi smrt ne. Podirjeni sta oči ali drugi včas dan! KAJ STE PA STORILI ZA SVOJO OBRAMBO IN ZA OBRAMBO SVOJIH OTROK!

Ali ste že zasvojevali na obdaj bolnih, nezgod ali hujših? Ali ste, kadar pristopite takoj k Mišljenju društva Jugoslo-vanske Katoliške Jednote. Naša jednota plačuje največ bol-nikov, podpora med vsemi jugoslovanskimi podpornimi orga-nizacijami v Ameriki. Izlova naša dala \$1,000,000.00. članstva nad 20,000. Nova društva se lahko vstanovijo v Zdrženju država 1.8. član. Prispevanje prost. — Društvo najbaje zveščači čitnik "Novo Doba", glasilo 1932. Prište po pojasnila na glavnega tajnika, Anton Zbajnik, Ely, Minn.

Slovenko Delavsko Podporno Društvo, ink. (Slovenian Workmen's Benevolent Society, Inc.) NEW YORK, N. Y.

ODBOR

Predsednik: MILAEL BERNAT, 660 Seneca Ave., B'klyn, N. Y. Podpredsednik: VICTOR KOBIKA, 1720 Gates Ave., B'klyn, N. Y. Blaginjak: LOVRENC GIOVANELLI, 1525 Catalpa Ave., B'klyn, N. Y. Tabnik: JOHN TURKAR, Jr., 405 Himrod St., B'klyn, N. Y. Zastopnik: FRANK PADAR, 95 Evergreen Ave., B'klyn, N. Y. Nadzorniki: I. JOHN KRIZEL, 1822 Linden St., B'klyn, N. Y. II. FRANK PIRC, 63-27 — 41 Ave., Winfield, L. I. III. AGRICOLA JERMAN, 117 E. 2nd St., New York, N. Y.

DRUŠTVO OBSTOJI SE-LE 12 LET IN IMA V BLAGAJNI OKROG DEVET TISOČ DOLARJEV

Društvene seje se vrše vsako drugo soboto v mesecu v društveni dvorani 261 St. Nicholas Ave., Brooklyn, N. Y. — Rojaki in ro-jakinje v New Yorku in okolici zavarujte se za slučaj bolezni ali nesreče. Iz okolice od 25 do 50 milj se sprejme člana, če je v okrožju 5 milj že 5 članov. Za natančna pojasnila se obrnite na katerega zgoraj omenjenih odbornikov.

KUNDT NA ČELU BOLIVIJSKE ARMADE

La Paz, Bolivija, 7. decembra. Kabinet je imenoval nemškega generala Hansa Kundta za poveljni-ka bolivijske armade proti Para-gvaju.

General Kundt, ki je organiziral bolivijsko armado, je bil leta 1930 izgnan iz Bolivije.

MNOŽESTVENE JUSTIFIKA-CIJE V RUSIJI.

V Moskvi so nedavno justifi-ci-rali šestnajst na smrt obsojenih oseb. Vsi justifikiranci so se pre-grešili proti naredbi o nedotak-ljivosti državne in zasebne lastni-ne.

Letosiv oktobru je namreč vod-stvo GPU izsledilo, da prodajajo nekateri krojači, ki delajo oble-ke po meri, svoje izdelke javno in po oderniških cenah. Preiskava je dognala, da so vsi krojači spre-jemali blago nezakonitim potom iz državnih skladišč, kjer so ga deponirali tekstilni trusti. Polici-ja je nato aretirala šestnajst o-seb in jih postavila pred sodišče. Od njih je odbrala šestnajst tak-snih, ki so bili v direktni zvezi z dobavljanjem blaga krojačem. Dočim je ostale krivce obsodila na deset do dvajset let ječe je šestnajst krivcev obsodila na smrt z ustrelnitvijo, ki se je takoj izvr-šila.

Mala kanigalilejska afera.

Korenjaški Jurek je doma zašil 40-literski sodček vina v vrečo in se napotil iz Bele Krajine v Ljub-ljano, da bi tu vnovič svoj pri-delek iztuhljal pa je posoben na-rt, da bi se ognil plačilu običn-ске trošarine. Na glavnem kolo-dvorn je lepo zahteval tranzitno boletu za Zeleno jamo. V mestu je po sreči prodal nekaj litrov vinčka in šel nato v neko večjo delavsko barako, kjer je naletel na svojega rojaka. Veseli so vin-ce izpili. Jurek pa je hotel imeti trošarino uravneno. Šest kovačev niso mahnice solze! Nalil je v sodček vode, ga znova zašil v vre-čo, in hajd na mitnico v Zeleno jamo, kjer je pomolil mitničarju tranzitno boletu. Mitničar je o-gledal sodček in dejal, da ne pla-ča nič, ker je sama voda. Jurek se je prišel pritožiti na mestni do-hodarnstveni urad. Ta je poslal na mitnico komisijo, ki ji je Jurek zatrdel: — Gospoda! Vino je samo malo vodeno. — Komisija pa je dognala, da je v sodčku res le "aqua purissima". In Jurek se je žalostno obrisal za 60 Din.

POZIV

NAROČNIKOM

Vse naročnike, ki se ni-so odsvali na poslano jim opomine prosimo, da po možnosti takoj po-ravnajo naročnino. Ko mur to začasno ni mogo-če, naj nam sporoči.

Vsem onim, ki se ne bodo odavali, bomo pri-morani vstaviti nadaljno pošiljanje lista.

Uprava "Glas Naroda"

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLASUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

VSAKDANJI KRUH

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

75

(Nadaljevanje.)

— To ni žganje — to je zdravilo! Gospodična Kašca, prosim vas, dajte mi steklenico! To je zdravilo! Samo en požirek, samo danes, saj drugače ne pijem; tako slabo mi je. — Berta prične glasno jokati.

Gospodična Kašca se nervozno premika na stolu.

— Tako čudni ste. Bodite vendar pamejni. Dela vam bom Marjinih kapljic.

— Ne, ne! Samo en požirek. Ježeš, gospodična, ne bodite vendar taki! — Berta neprestano gleda steklenico.

Gospodična Kašca vstane.

— Kako bi vam mogla kaj takega dati? Saj je vendar strup! — Prine steklenico in jo hoče zapreti v omaro, Berta pa ji zastavi pot in stegne roke.

Gospodična Kašca zmaže z glavo, se ji umakne, stopi naglo k omari in jo postavi v kot.

— Samo da vam pride izpred oči!

Vrata hoče naglo zapreti, toda Berta jih zopet odpre.

— Moja je — jaz sem jo kupila!

Obe zgrabite steklenico. Gospodična Kašca pa ima daljšo roko in jo visoko drži v zraku.

— Toda Berta, kaj vam pride na um? — Berta poskoči kot mačka, ki lovi ptico, zgrabi suho njeno roko in jo potegne navzdol.

— Moj "sladki"! — vpije Berta; njene svetle oči divje gledajo gospodinjico. — Še to mi boste delali?! — vpije. — Zapri ste me; skoro ponorela sem. Moje stvari ste preiskali in zdaj — ali mislite, da bom vse to pustila? Kupila sem ga s svojim denarjem — dajte mi sem — sem ž njim! — Kot divja zver sika Berta in njen lep obraz se ji spušča.

Gospodična Kašca zakriči. Kaj, Berta si upa prijeti jo?! Strah jo obide — sama je bila s tem dekletom. Smrtni znoj jo oblije in že čuti, kot bi jo kdo tiščal za vrat. Berta pa jo gleda z boječimi očmi. Steklenico hoče dobiti, tedaj pa jo gospodična Kašca izpusti in treči na tla.

Same črepinje in sladka tekočina teče pot leh. Močan vonj po žganju se širi po sobi.

Obe glasno kriknite.

Berta prestrašena gleda na naglo razlivajočo se tekočino in gospodična Kašca porabi to priliko, naglo skoči, zbeži v svojo sobo in vrata zaklene.

Čaj se je že davno shladil. Stenska ura je bila deset in Berta še vedno stoji in preplašeno gleda v tla. Prime se za čelo, nato pa se zgrudi na tla poleg črepinj. Če je še tako preiskovala posamezne črepinje, če je še tako tipala s prstom, niti ene kapljice sladke pijače ni bilo. Izpuhtela je do zadnje kapljice. Na tleh je bil samo velik, lepiliv madež.

Gre po enunjo in pomije ter pospravi črepinje. Zda pa ji pride na misel: kaj je naredila? Odpovedana ji bo služba, to je gotovo. Z zmerjanjem in smrtno bo vrnjena iz službe, mogoče že jutri in ako ne bo molčala, bo gospodična Kašca poklicala še policijo.

Krči ponehajo, razburjenje se je poleglo in zopet se ji vrnejo mirne misli.

Kako izpričevalo ji bo napisala gospodična Kašca? Slabšega pač ni mogla dobiti. In potem — kako bo dobila drugo službo? In zima je bila pred vrati in nobenega veselja do dela.

Vsa potrta sede na stol in prične ihteti in glasno jokati. Kar ne more prenehati, vzdihovanje ji pretresa telo. In slednjič se sama sebi glasno smeje, da je mogla tako glasno jokati. Bilo je vendarle smešno, kako se je gospodična Kašca bala. Toda ni bila nikakoli šala. Ko jo je držala za košeno roko, bi jo bila mogla zgrabiti za vrat in jo zadaviti kot mlado mačko.

Berta preneha jokati in smeja se. Vstane iz svojega kota in se iztegne v vsej svoji vitki mladosti.

Tukaj je bilo konec! Toda vsega še ni bilo konec. Bila je mlada, lepa. Ako ne gre tukaj, bo šlo drugje. Toda kje? — Domov? — Žalostno se ji zaokrožijo ustnice.

Toda kam? Pred Bertinimi očmi se pokaže podoba. V gnječi posredovalnice vidi debelega gospoda in različno sliši njegov glas. — Osemdeset dinarjev! Malo dela! In če ji bo zgoraj predolgočasno, potem pride doli; tam je vedno zabava. Kdo ve, ako imajo še tam tako srečo? —

Zakaj je bila tedaj tako neumna, da je odklonila to ponudbo. In da je celo bežala. O, tako neumna!

Zopet prične jokati in si s pestjo bije po čelu. Ura bje enajst. Iz sobe gospodične Kašce ni nobenega glasu. Bilo je tudi dobro, kajti drugače —

Berta stisne pesti, nepopisna jeza se je loti in oči ji žare. Samo ta in samo ta je bila kriva ako bo morala na cesto!

Na cesto —! Naenkrat ji pride ta misel. Ne da bi potrkala, je bila tukaj in je stala pred njo v vsej svoji nagoti in ji drzno gleda v obraz.

In Berta vidi ulico. V burji gore svetilke; posamezne ženske postavne se vlačijo po obcestnih hodnikih; postajajo pri svetilkah in se ozirajo okrog. Na voglu se prikaže policist — vidi bliščati njegove gumbe — tedaj pa grede nočne postavne dalje, skrivajo se za stenami in grede naglo kot bi jih nesel veter.

Na cest! Strese se in vije roke. Toda kaj ji drugega preostaja? —

In zopet stoji debeli Lampret pred njo. Smeje se ji in prijazno ramežikuje. In če drugi pije, bo mogla tudi sama piti — pivo, vino, liker — ha, mnogo, mnogo! Piti; piti kislega, piti sladkega, kar ji je ravno pri volji. Poželjivo ji liže jezik suhe ustnice.

Nič več služiti! Predno bo šla služiti — rajši umrje!

Po beli kuhinjski steni so se premikale sence; sence, trudne sence. Marsikatera je bila med njimi, ki jo je poznala. Ali ni bila sama poleg?

Z globokim vzdihom si z obema rokama zakrije obraz in se tresce.

Kako so jo mučile te sence! Videla jih je tudi pri zaprtih očeh. — Segale so ji v roko, zgrnele se okoli nje v krog. — Služiti, služiti, vedno služiti! — ji govore na uho.

Ne! Glasno kriknje. Nič več služiti! Tudi enkrat vladati, kot vladajo druge! Nič več preganjanja sem in tja, nič več žuljev na prstih! Samo za kos vsakdanjega kruha! Tudi uživati!

Sovrašstvo se ji porodi v sreči in sama ne ve, proti komu.

Vstane, iztegne roke, iztegne celo telo in na steni vidi v podobe vseh možkih, ki so kdaj hodili za njo. Zda bo mogla preiskovati njihovo moč v restavraciji z žensko postrežbo. — Postrežbo?

— O, ne! Z nogo bo stopila njim za vrat in bo — vladala!

Ted, jeklen sijaj izpremeni modrino njenih oči. Naslonjena na ognjišče in s čevljem udarjajoč ob tla, stoji zamišljena in gleda v tla.

Slabo jim je šlo; potrebovali so denar. Veletrgovci, ki jih je zalagal z blagom, ni hotel več čakati na plačilo.

Vedno manj dekl je prihajalo v klet. Rajši so kupovali v tretji trgovini, ki je bila pred kratkim odprta v Gubčevi ulici. Trgovina je bila moderno urejena in, kar je najvažnejše, njen lastnik, ki je stanovil s svojo postarno materjo, je bil zelo prijazen in še ne oženjen.

Režekovi se ni bilo več treba pritoževati zaradi "večnega" ropota; zvonice je bil malokdaj zapel in zelo tiho, boječje. Prihajali so samo otroci in kaka stara ženica iz bližine.

Če bi imela Režekova še nekoliko podjetnosti, bi si kaj omislila za Božič, da bi privabilo kupovalce; toda vse veselje jo je minilo. Po več ur je mogla biti sama v prodajalni in govoriti sama s seboj.

(Dalje prihodnjich.)

IZ TROHNOBE SE RODI ŽIVLJENJE

Drevesa, tudi v vsemestih, se pripravljajo na zimsko spanje. Do pomladi bodo počivala. Tako je dobro. Odsluženi, oveneli listi pa gredo pot vsega podzemeljskega. Tudi to je dobro, kaj ti če bi ostali, tedaj bi pomenili smrtno nevarnost za drevesa, ki ne bi mogla zadržati na njih nakopičenega snega. Razen tega bi se pod njimi ne mogli razviti popki, iz katerih se bo v naslednji pomladi rodilo novo listovje.

Listi odpadajo vsako jesen in nastajajo znova vsako pomlad — in sledijo tu nekemu pojavu, ki se imenuje v znanstvenem svetu periodiciteta. Za naše kraje obsega ta periodiciteta pomlad in jesen, drugod, kakor v tropskih krajih, pa je spet drugače. V deževni dobi se listi razvijajo, v suhi pa odpadejo. Zgodi se, da se razvijajo, tudi če se deževna doba zakasni in sledijo tako ritmu, ki je postal dedni življenjski zakon. Za to ni treba tisočletij ali stoletij, zadostuje že desetletja ali celo nekoliko let, da spremeni rastlina s spremembo življenjskih okoliščin svoje navade in ritem. Tako so drevesa, ki so sledila nekoč svropskemu ritmu izmenjave listov, postala v tropih "vedno zelena" drevesa.

Ta izraz je v ostalem malo netočen, kajti tudi pri takšnih drevesih venejo in odpadajo listi — brzokone istotako ritmično — le da to ni tako vidno zaradi novih zelenih listov, ki nastajajo neprenehoma nad golimi vejami. Tudi iglasto listje naših iglavcev odpada kakor navadno listje. Vemo celo, v katerem mesecu odpade pri posameznih iglavcih največ igel. Pri smreki na pr. v mesecu — maju, ko vsa druga drevesa najbolj poganjajo. Ironija narave!

Ironija narave bi se lahko imenovala tudi odpadanje listov poleti in to nikakor ne samo zavoljo suše. Dejanski odpadajo z dreves v tem letnem času listi, ki so prvi pogladi spomladi in ki so jim poznejši listi na vnanji strani krošnje odvzeli svetlobo. Brez svetlobe pa listi ne morejo vršiti svoje naloge, ki obstojijo, kakor znano, v tem, da vdihavajo ogljikovo kislino iz zraka in dajejo tako drevesu hrano in rast.

Zaradi nedostajanja svetlobe se jim že v najzgodnejši dobi stvori ob nastavku ločilna plast (med vejo in pecljem), ob kateri se potem poleti utrjuje.

V mestih so opazovali nenavaden pojav, ta-le namreč, da neka drevesa v sosesčini električnih cestnih svetilk dalj časa obdržijo svojo listnato obleko nego bolj oddaljena drevesa. Tu je samo večja količina svetlobe, ki zavira do skrajnosti nastanek ločilne plasti in s tem odpadanje listov. Druga drevesa pa odvržejo svoje liste v bližini svetilk tem prej. Tudi to si lahko razložimo. Spomladi so takšna drevesa baš zavoljo svetilke prej pogladi nego druga drevesa, zato morajo svoje liste tudi prej izgubiti.

Kakor vidimo, nam dajejo drevesa in njihovi listi še dovolj ugank, ki jih bodo morali botaniki rešiti. Vsekakor pa vodi pot od mrtvih listov k — novemu življenju!

PISATELJEVA USODA

Madžarski pisatelj Dezider Szabo, ki je pripadal svojčas Drštvo prebujajočih se Madžarov in je postal pozneje njihov najhujši nasprotnik, živi v veliki bedi. Ponovno je že hotel odpotovati iz Madžarske v inozemstvo, toda vselej brez uspeha.

Prvotno je bil srednješkolski profesor. V tej službi je prebil petnajst let, potem se je pred 10 leti odpovedal. Menil je, da ga bodo razmere posadile na visoko mesto, a se je vračunal. Pustili so ga na cedilu in izročili pomanjkanju. Zato je prosil, naj ga vsaj v redu upokojijo, kar se pa ni zgodilo. Država mu je slednjič ponudila mikoščno 97 pengő pokojnine na mesec, kar je Szabo odklonil. Zda, ko so mu posla vsa sredstva, je začel gladovno stavko.

Usmiljenje z njim ima samo kavarar, h kateremu je zahajal zadnja leta. Ta mu zda pošilja po svojem pikolu hrano in kurjavo, da ne umre od lakote in mrazu hkratu.

KNJIGARNA

"GLAS NARODA"

216 West 18th Street
New York, N. Y.POVESTI in ROMANI
(Nadaljevanje.)

Splošna Knjižnica:

St. 1. (Ivan Albrecht) Ranjena gruda, izvirna povest, 104 str., brižirano 35

St. 2. (Rado Murnik) Na Bledu, izvirna povest, 181 str., broš. 50

St. 3. (Ivan Rozman) Testament ljudska drama v 4 dej., broš. 105 strani 35

St. 4. (Cvetko Golar) Poletne klasje, izbrane pesmi, 184 str., broširano 50

St. 5. (Fran Milčinski) Gospod Fridolin žalna in njegove družici, veselo odredne črtice I., 72 strani, broširano 25

St. 6. (Novak) Ljubosumnost 20

St. 7. Anderssonove pripovedke, za slovensko mladino priredila Uta, 111 strani, broš. 35

St. 8. Akt šte. 113 75

Štev. 9. (Univ. prof. dr. Franc Weber) Problemi sodobne zofije, 347 strani, broš. 70

St. 10. (Ivan Albrecht) Andrej Termone, religiozna karikatura in minulost, 55 str., broš. 25

St. 11. (Pavel Goll) Peterškore poslednje sanje, božična povest

St. 12. (Dr. Karl Engliš) Denar narodno-gospodarski spds. posvećenil dr. Albin Ogrla, 236 str., broš. 80

St. 13. (Fran Milčinski) Mogočni pristan, narodna pravljica v 4. dejanjih, 91 str., broš. 30

St. 14. (Dr. Karl Engliš) Denar, narodno-gospodarski spis posvećenil dr. Albin Ogrla, 236 str., broš. 80

St. 15. Edmond in Jules de Goncourt, Renee Maupierin 40

St. 16. (Janka Smarč) Življenje, pesni, 112 str., broš. 45

St. 17. (Prosper Marimee) Verne duše v vseh, povest, prevel Mirko Pretnar, 80 str. 30

St. 18. (Jarosl. Vrchlicky) Opevka lukovskega graščaka, veselo igra v enem dejanju, posvećenil dr. Fr. Bradac, 47 strani, broširano 25

St. 19. (Gerhart Hauptman) Potopljeni zvon, dram. bajka v petih dejanjih, posvećenil Anton Funke, 124 strani, broš. 50

St. 20. (Jul. Zeyer) Gompači in Komuraski, japonski roman, iz češčine prevel dr. Fran Bradac, 154 strani, broš. 45

St. 21. (Fridolin Zolna) Dvanajst kratkočasnih zgodb, II., 73 str. 25

St. 22. (Tostoj) Kreutzerjeva sonata 60

St. 23. (Sophokles) Antigone, žalna igra, poslov. C. Golar, 60 str. 30

St. 24. (E. L. Bulwer) Poslednji dnevi Pompejev, I. del, 355 str., broš. 90

St. 25. Poslednji dnevi Pompeja, II. del 90

St. 26. (L. Andrejev) Črne maske, poslov. Josip Vidmar, 82 str. 35

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

SHIPPING
NEWS

9. decembra: PARIS (BOŽIČNI IZLET) Havre Albert Ballin v Cherbourg Majestic v Cherbourg

10. decembra: ROMA v Genoa

13. decembra: HAMBURG v Cherbourg

14. decembra: Majestic v Cherbourg Berengaria v Cherbourg Conte di Savoia v Genoa

15. decembra: Bremen Leviathan v Cherbourg la Bremen

21. decembra: Champlain v Havre Pres. Harding v Havre Deutschland v Cherbourg

22. decembra: Dresden v Bremen

St. 27. (Fran Erjavec) Brezposelnost in problemi skrbstva za brezposelne, 80 str., broš. 35

St. 28. Tarzan sin opic, Tarzan sin opic, trdo vez. 120

St. 31. Roka roko 25

St. 32. Živeti 25

St. 33. (Gaj Salustij Krisp) Vojna z Jugurto, poslov. Ant. Dokler, 123 strani, broš. 50

St. 36. (Ksaver Meško) Listki, 144 strani 65

St. 37. Domače živali 30

St. 38. Tarzan in svet 1

St. 39. La Boheme 90

St. 47. Misterij duše 1

St. 48. Tarzanove živali 90

St. 49. Tarzanov sin, trd vez 120

St. 50. Silka De Graye 120

St. 51. Slov. ba'ade in romane 80

St. 54. V metru 1

St. 55. Namisljeni bolnik 50

St. 56. To in onkraj Sotie 30

St. 57. Tarzanova mladost, trd vez 120

St. 58. Glad (Hamsun) 90

St. 59. (Dostojevski) Zapiski iz mrtvega doma, I. del 1

St. 60. (Dostojevski) Zapiski iz mrtvega doma, II. del 1

St. 61. (Golar) Bratje in sestre 75

St. 62. Idijot, I. del (Dostojevski) 90

St. 63. Idijot, II. del 90

St. 64. Idijot, III. del 90

St. 65. Idijot, IV. del 90

23. decembra: Olympic v Cherbourg

27. decembra: Europa v Bremen

28. decembra: New York v Cherbourg Manhattan v Havre

30. decembra: Olympic v Cherbourg

4. januarja: Majestic v Cherbourg Albert Ballin v Cherbourg

5. januarja: Bremen v Bremen

6. januarja: Rex v Genoa

7. januarja: Lafayette v Havre

11. januarja: Leviathan v Cherbourg Aquitania v Cherbourg Hamburg v Cherbourg

14. januarja: Champlain v Havre Europa v Bremen Conte di Savoia v Genoa

18. januarja: Pres. Harding v Havre Deutschland, Cherbourg

29. januarja: Olympic v Chedbourg

21. januarja: Bremen v Bremen Saturnin v Trst Paris v Havre Vedam v Boulogne sur Mer

25. januarja: Manhattan v Havre New York v Cherbourg

26. januarja: Berengaria v Cherbourg

29. januarja: Lafayette v Havre

31. januarja: Europa v Bremen

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre Na Hitrem Ekspresnem Parniku

PARIS

9. DECEMBRA

20. januarja — 10. februarja

CHAMPLAIN

21. Decembra — 14. januarja

LAFAYETTE

5. januarja — 28. januarja

NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE

Za pojanila in potne liste vprašajte naše pooblašene agente

French Line

19 STATE STREET, NEW YORK

ITALIAN LINE

"ITALIA" — "COSULICH"

1 State Street, New York

DIREKTA SLUŽBA V TRST

na razkošnih parnikoma

VULCANIA 22. dec.

SATURNIA 21. jan.

EKSPRESNA SLUŽBA IZ NEW YORKA DO SLOVENIJE PREKO GENOVE V 7 DNEH

Conte di SAVOIA 14. dec.

R E X 6. jan.

DRUGA ODPLUTA

Conte GRANDE 7. jan.

ROMA 11. feb.

Kraani Prostori Izborna Kuhinja

Vprašajte lokalne agente ali to družbo.

Poziv!

Izda jan je lista je v zvezi

s velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi sla-

bih razmer tako priza-

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je